

Lasteaia ja kooliga
seotud toetuste
võimalused vallas
lk 4-5

Saue Valla
Noortevolikogu
uus esimees on
Aliise Litvinov
lk 6

Laitse RallyPargis
toimub
esmakordselt
Oldtimer Camp
lk 7

Saue Valdus

NR 16 (135) AUGUST 2023

KOHALIK
LEHT
KOHALIKUST
ELUST JA
OLUST

Esimene tallihoone Tuulas peaks valmima oktoobri lõpuks.

Esimene külalistall Tuula hipodroomile valmib sügisel

Tuula uue hipodroomil esimese
külalistalli sarikapidu toimus
4. augustil.

SAUE VALDUR
leht@sauevald.ee

Uhiuues tallis on bok-
sikohti 37 hobuse-
le, mitu pesukohta
ja dopinguproovi võtmise
jaoks eraldi ruum. Inimes-
tele on mugavad puhke- ja
pesuruumid.

Esimene tallihoone peaks
valmima oktoobri lõpuks.
Talli ehituse peatöövõtja on
Mapri Ehitus.

Hipodroom MTÜ juhata-
se liige Jaanus Mikk ütleb, et
hipodroomi territooriumile
on veel plaanis ehitada neli
talli, abihooned ja tribüün.
Kui tallikompleks täies ma-
hus valmis saab, on selles
kohti sajakonnale hobusele,
lisaks väliboksid.

Kõrvalkinnistule on pla-
neeritud modernne hobu-
sekliinik.

Varasemalt toimetas Hi-
podroom OÜ Tallinna hi-
podroomil. 2020. aasta sü-
gisel valmis uue hipodroomi
traavirada Tuula külas.

Senise 16 hektari suuruse
maa-ala asemel sai Hipod-
room OÜ enda kasutusse
25 hektarit, mis võimaldab
luua hobustele paremad
treening-ja olmetingimused.

Mapri Ehituse tegevjuht
Tarmo Roos on seda meelt,
et koostöö kliendiga, kes
teeb hoone enda vajadustest
lähtuvalt, on ehitusettevõt-
tele alati parim võimalikest
variantidest. „Tehakse ise-
endale, iseenda kasutamise-
ks ja pikaks ajaks. Mis
puutub aga materjalidesse,
millest me külalistalle ehi-
tame, siis hoone teraskonstr-
ruktioonid pärinevad Ukre-
inast ja need on tsiingitud
Lätis,“ räägib ta.

Sarikapidu toimus 4. augustil.

Hipodroomi traavirada

Hipodroomi traavirada valmis meie valda Tuula külasse 2020. aastal sügisel. Traaviraja pikkus on 1000 ja laius 18 meetrit. Tuula traavirada on siinpoolse Euroopa ja Skandinaaviamaade kõige uuem. Esimesed võistlused toimusid traavirajal aastal 2021. Tänavu toimuvad juba kõik traavivõistlused Tuulas.

Hipodroomi traavirada valmis 2020. aastal sügisel.

Tippkiirus rajal on 60 km tunnis.

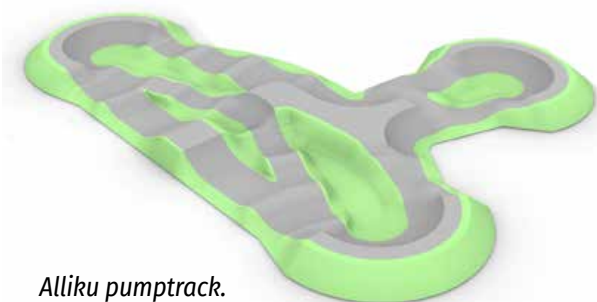
Algas Jõekääru skatepargi ja Alliku pumptracki ehitus

Augusti lõpus algas Laagris Jõekääru pargis skate-
pargi renoveerimine. Alliku külla Möldre koolimaja
taga asuva Astelpaju tänava parkla kõrvale haljas-
alale kerkib pumptrack.

Renoveerimise käigus asendatakse praegune asfaltplatsil vi-
neerist elementidega skatepark betoonist pargiga. Jõekääru
skateparki Laagris renoveerib Gruuvi Group OÜ.

Alliku külas algas pumptracki ehitus, mis kestab plaani koha-
selt septembri lõpuni. Tegu on Saue valla kaasava eelarve pro-
jektiga. Ehitustööd teostab Hevent Ehitus OÜ.

SAUE VALDUR
leht@sauevald.ee

Alliku pumptrack.

Mis on mis? Pumptrack ja skatepark

Pumptrack on selline huvitav, erinevas suuruses lainete ja
kurvidega asfaltkattega rada.

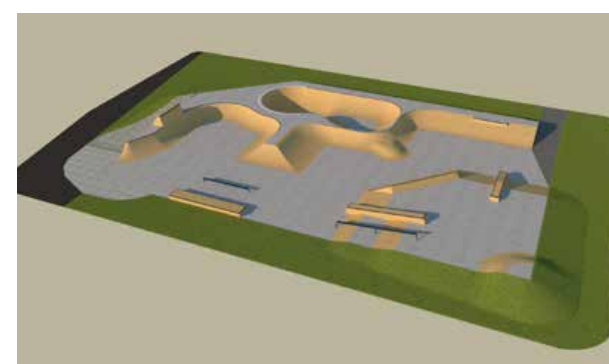
Lainete ja kurvide abil on võimalik pumbata kiirust.
Kehamassi õige liigutamise tulemusena tekib üha suurenev
hoog. Tehnika on jõukohane absoluutselt igas vanuses
sõitjatele.

Rada on võimalik läbida erinevate kergliiklusvahendite-
ga, nagu jalgratas, jooksuratas, tõukeratas, rula, rulluisud.
Saab korraliku üldfüüsilise treeningu.

Pumptrack sobib sportimiseks ja vaba aja veetmiseks
ning ühendab endas mängu- ja spordiväljaku. Kindlasti ei
ole tegu vaid ekstreemspordiks mõeldud rajatisega. Rada
sobib kasutamiseks väikelastele, teismelistele, täiskasva-
nutele ja senioridele - seda olenemata nende oskustase-
mest.

Skatepark, rulapark ehk elamuspark on plats, kus on
palju hüppekohti ehk rampe, mida tõukeratturid, BMX-rat-
turid ja rulasõitjad saavad kasutada trikkide tegemiseks.

Rulapark on nimetuse saanud rula järgi, rulasõit sai
alguse 1950. aastatel. Rulapark hakati ehitama 1970.
aastatel ning kuna siis sõideti seal kõige rohkem rulaga,
siis pandigi nimi selle järgi. Praeguseks on rulaga sõitjad
jäänud vähemusse, enamik kasutab rulaparku tõukeratas-
tel ja BMX-ratastel sõitmiseks.

Jõekääru skatepark Laagris.

Saue Vallavolikogu 31. augusti istungi päevakorras olevad eelnõud ja infopunktid

1. Infopunkt: siseaudiitori aruanne „OÜ Laagri Haridus- ja Spordikeskus ning Saue Spordirajatised OÜ ruumikasutus“
2. Saue valla arengukava ja Saue valla eelarvestrateegia muudatsettepanekute menetlemine II lugemine
3. Äriühingute likvideerimine ja vallavara võõrandamine
4. Servituudi seadmine
5. Vallavara otsustuskorras tasu eest kasutusse andmine
6. Vallavara võõrandamine avaliku kirjaliku enampakkumise korras
7. Vallavara võõrandamine avaliku kirjaliku enampakkumise korras
8. Saue Vallavolikogu 27.09.2018 määruse nr 45 „Saue valla asumiseltside ning kogukondlike ühistegevuste toetuste eraldamise tingimused ja kord“ muutmise
9. Saue Vallavolikogu 22.02.2018 määruse nr 12 „Õigusaktidega kohaliku omavalitsuse pädevusse antud ülesannete delegeerimine“ muutmise
10. Rahvusvahelise projekti raames sõlmitava partnerluslepingu heakskiitmine ja volituse andmine
11. Infopunkt: kohapeal tõstatatud küsimused ja info

Saue Vallavolikogu istung toimub 31. augustil algusega kell 14 vallamajas volikogu saalis aadressil Kütise 8, Saue linn. Volikogu istungi päevakorras olevad eelnõud ja istungi ülekanalid on leitav valla kodulehelt aadressil sauevald.ee/volikogu-istungid. Ülekanded ei ole järelevaadatavad.

Keskkonnaamet teatab

Keskkonnaamet teatab Harku VII lubjakivikarjääri maavara kaevandamise loa taotluse keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu toimumisest.

Kavandatava tegevuse eesmärk on maavara (lubjakivi) kaevandamine Harku lubjakivimaardlas kõrgemargilise ehituslubjakivi kaevandamiseks aktiivse tarbevaru ploki 12 piires ehk Harku VII mäeeraldises.

Taotletava karjääri pindala on 26,90 ha ja selle teenindusmaa pindala 27,63 ha.

Taotletava mäeeraldisega seotud ehituslubjakivi aktiivne tarbevaru on 2 936 000 m³, millest kaevandatav on 2 904 000 m³. Taotletav mäeeraldis asub Harjumaal Saue vallas Vatsla külas Järvesilma kinnistul.

Arendaja on AS Harku Karjäär (Vae tn 2, Laagri alevik 76401), kontaktisik Aljona Bukaty, tel 657 9959, info@killustik.ee.

Otsustaja on Keskkonnaamet (Roheline 64, Pärnu 80010), kontaktisik Karin Sisask, tel 5193 1960, info@keskkonnaamet.ee.

Keskkonnamõju hindaja (ekspert) on OÜ Maves (Marja 4D, Tallinn 10617), juhtekspert Karl Kupits, tel 509 3437, karl@maves.ee.

Saue Vallavalitsuse kontaktisik: keskkonnaspetsialist Birgit Panksepp, 5344 6686, birgit.panksepp@sauevald.ee.

KMH programmiga on võimalik tutvuda avalikul väljapanekul 21.08-19.09.2023 (k.a) Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee> avalehel valida „KMH avalik väljapanek“).

Kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi KMH programmi kohta saab esitada kuni 19.09.2023 (k.a) e-posti aadressil info@keskkonnaamet.ee.

KMH programmi avalik arutelu toimub 26.09.2023 kell 17.00 Hüüru mõisas aadressil Jõe tee 2, Hüüru küla, Saue vald ja samal ajal ülekandena veebikeskkonnas MS Teams (etteregistreerimisel).

Soovist osaleda elektrooniliselt palume teada anda hiljemalt 22.09.2023 veebiaadressile info@killustik.ee.

Saue Valdur

Ilmub kaks korda kuus ja toimetatakse tasuta kõikidesse postkastidesse üle valla. Lisaks on leht saadaval vallamajas, halduskeskustes ja kultuurimajades. Tiraaž 11 500. / **Toimetuse:** Saue Vallavalitsus Kütise 8, Saue linn 76505, Saue vald, Harjumaa / **E-posti aadress:** leht@sauevald.ee / **Telefon:** 510 6932 / Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja selguse huvides sisu lühendada. / **Reklaam:** reklaam@sauevald.ee. / **Reklaami hinnakiri:** sauevald.ee/web/valdur/kontakt / **Trükk:** Printall AS, Tala 4, Tallinn. / **Kojukanne:** Omniva.

Rege rauta suvel, vankrit talvel

Saue vallas on õigus saada tasuta lumetõrje teenust erateedele, mis jäävad valla üldplaneeringu kohaselt hajaasustusse ja viivad majapidamisteni, mida kasutab aastaringselt alalise elukohana inimene, kes ka rahvastikuregistri andmetel seal elab.

SIRJE PIIRSOO
sirje.piirsoo@sauevald.ee

Et teenust osutada, peab tee olema piisavalt lai, et sellel lumetõrjehetnikaga ohutult töötada.

Tee servad ja kraavid peavad olema tähistatud nähtavalt ka pimedal ajal ja lume paksusest sõltumatult ning tee ääred takistustest vabad. Tee kohalt tuleb minimaalselt nelja meetri kõrguselt ja mõlemalt poolt tee servast vähemalt 1,5 meetri laiuselt eemaldada puude oksad. Samuti peab olema ruumi, kuhu lund lükata.

Aiandusühistu teel tasuta

lumetõrje saamise erisused
Vald osutab tasuta lumetõrje teenust nende aiandusühistuste siseteele, mille territooriumil elab vähemalt 15 Saue valda registreeritud elanikku või on registreeritud elanikke vähemalt viies ühistu elamus.

Selleks, et teenust aiandusühistus osutataks, kehtivad juba eelpool kirjas nõuded. Lisaks ei tohi ühistu värav või tõkkepuu olla suletud ja lumetõrjet ei tohi segada siseteele parkivad autod.

Kuidas taotleda?
Tasuta lumetõrje teenuse saamiseks tuleb esitada Saue vallavalitsusele vormikohane

Lisainfo

- sauevald.ee/ talvine-teehooldus
- teedespetsialist Indrek Brandmeister: telefon 5340 7008, e-post teed@sauevald.ee
- teedespetsialist Indrek Pikk: telefon 5680 4890, e-post teed@sauevald.ee

taotlus 1. septembriks. Ühe eratee ääres elavad inimesed võivad soovi korral esitada ühise taotluse.

Enne eratee kandmist valla teede lumetõrje nimekirja kontrollitakse nii taotleja kui tee vastavust teenuse osutamise tingimustele.

Tasuta lumetõrje teenuse osutamise kohta tuleb otsus kuni neljaks aastaks. Perioodi jooksul kontrollib vald pisteliselt elukoha registri ringu olemasolu.

Digitaalselt allkirjastatud taotlus tuleb saata e-posti aadressil info@sauevald.ee. Taotluse leiate <https://sauevald.ee/taotlused>.

Avalikuks kasutamiseks tunnistamata erateedel tasuta talvise teehoolduse tegemist reguleerib Saue Vallavoliko-

gu määrus "Saue valla erateedel tasuta talvise teehoolduse tegemise kord".

Valla talvise teehoolduse kaardirakendus

Kaardilt, mis asub valla geoinfo väravas aadressil gis.sauevald.ee, leiate, milliste teede, jalgratta- ja jalgteede hooldust korraldab talvel Saue Vallavalitsus. Teed tekivad kaardile seda suurendades.

Vallateede seisunditase on kaardile kantud kolme eri värviga: tase I kollane, tase II roheline, tase III punane.

Erateed, mida hooldab vald, on kaardile märgitud lillaga. Riigiteed, mida hooldab Transpordiamet, on kaardil sinised.

Sotsiaalkeskust aitasid suvel nooremad ja vanemad abilised

Suvi on Saue Sotsiaalkeskuses rahulikum aeg: huviringid ja seltsielu on suvepuhkusel.

KAIRE SILDNIK
Saue Sotsiaalkeskuse perenaine

Just suvel aga vajavad eakad abi aiatöödel ja siin tulebki appi sotsiaalkeskus koos oma abilistega.

Meil on aastaid kestnud hea koostöö noortekeskusega, kelle kaudu saame alati tublisid malevlasi. Sel suvel oli abiks neli toredat abivalmist noort: Triinu, Githa-Elizabeth, Kaimo ja Märt. Nad ei peljanud ühtegi tööd: niitsid muru, rohisid, kastsid, lõikasid oksid, pesid aknaid, käisid poes, tassisid poekotte, koristasid, lükkasid ratas- tooli, abistasid eakaid arsti juures käimisel.

Olid abiks ka koduhoolduses, suhtlesid eakatega ja kuulasid neid.

Tagasiside malevlaste tegemiste kohta on ainult positiivne - suur aitäh teile.

Sotsiaalkeskuses käivad korra-paar nädalas ka kohtu poolt suunatud üldkasuliku töö tundide tegijad, kes aitavad vajadusel meie kliente.

Neist on suur abi hooldustöötajatele: aitavad puid riita laduda, puid tuppa tassida, talvel lükkavad lund, tassivad toidukotte, lükkavad ratastoole, niidavad, aitavad viljapuid lõigata. Aitäh ka neile.

Sel suvel ühinesid meie kokkuhoidva kollektiiviga väga toredad uued hooldustöötajad Ave ja Anu. Hea koostöö jätkub!

Sel suvel oli abiks neli toredat abivalmist noort: Triinu, Githa-Elizabeth, Kaimo ja Märt. Nad niitsid muru, rohisid, kastsid, lõikasid oksid, pesid aknaid, käisid poes ja abistasid eakaid arsti juures käimisel

Fotod: Kaire Sildnik

Laagri Kool alustab õppeaastat üheksa esimese klassiga

2005. aastal avati Laagris väike maakool paarisaja õpilase ja kümnekonna õpetajaga. Tasapisi on piirkond arenenud, ümbrusesse on kerkinud uusi maju ja mõned õpilased on lisandunud ka kooli.

TOOMAS ARTMA
Laagri Kooli direktor

2023. aasta 1. septembril alustab Laagri Kool õppeaastat 1337 õpilasega! Neist 428 õpivad Möldre majas, 909 peamajas.

Möldre maja jääb peagi väikseks

Möldre maja asub piirkonnas, kuhu elamuid ja inimesi tuleb aina juurde.

Koolimaja, mille ehitamisel arvestati küll juurdekavaga, jääb aga peagi väikseks. Seetõttu on kerkimas juurdeehitus, mille abil saab Möldre maja lähiaastatel kasvada sama suureks kui Laagris asuv peamaja.

Ehitus on püsinud kenasti ajakavas ja seda eelkõige tänu valla majandusosakonna juhatajale Silver Libele.

Paraku jätkub ehitus

järgmise suveni. Igapäevast (kooli)elu segavad mõningal määral nii ehitusmasinad kui puuraukude puurimised kooli sisehoovis. Vabandame häiringute pärast.

Kooli rattaparkla vajas hädasti laiendamist

Ka peamaja juures on nähtud suuremaid masinaid ja apelsinikostüümis tegusaid mehi. Kooli rattaparkla vajas hädasti laiendamist.

Laagri Kool on püüdnud noorte iseseisvusele hoogu anda jalgrattaga liikumise abil. Oleme väga õnnelikud iga õpilase üle, kes kooli tulemiseks lapsevanema autosse ei istu ja haarab selle asemel ratta!

Kahe maja peale kokku on heade ilmadega rattaga kooli tulnud ca 600 õpilast. Sealhulgas ka tõukerattad ja sähkud.

Loodame, et ratta parki-

Laagri Kool loodab, et kooli juures olevad uued liikumisteed aitavad kaasa suuremale iseseisvusele ja autode hulk kooli juures väheneb veelgi.

Möldre maja laienduse ehitus jätkub järgmise suveni.

19.00 võimalik peamajast hankida õpilastele koolivormi ja koolitarbeid.

30. augustil toimuvad klasside lapsevanemate koosolekud ja samal ajal viiakse läbi ka lapsevanemate esindajate valimised hooldekogusse.

Lapsevanemad, kes soovivad kooli tegemistesse

Enne kooliaasta algust
Enne kooliaasta algust on 28. ja 29. augustil kell 10.00-

oma panuse anda, aidata nõu ja jõuga koolil paremaks saada, saavad valimistel kandideerida. Täpsem info Stuidiumis kooli infokirjades.

Oleme tähelepanelikud ja hoolivad

Õppeaasta algus toob koolimajade juurde hulganisti õpilasi ühel ja samal ajal liiklema, seega palume lapsevanematel vältida laste autoga kooli toomist ning kõikidel liiklejatel olla tähelepanelikud ja hoolivad.

Kõikidele Laagri Kooli ja teiste koolide õpilastele soovime hüppelist arengut uuel õppeaastal ning kannatlikku meelt ja toetavat suhtumist lapsevanematele.

Head uut õppeaastat!

Fotod: Toomas Artma

Kooliaasta avaaktused 1. septembril meie valla koolides

Saue Kool

• kell 11.00. Kooliteed alustab viis esimest klassi.

Laagri kool. Peamaja

• kell 10.00 peamaja 2.-8. klassi aktus
• kell 12.00 peamaja 1. ja 9. klassi aktus
Möldre maja
• kell 10.30 Möldre maja 2.-7. klassi aktus
• kell 14.00 Möldre maja 1. klassi aktus
Kooliteed alustab üheksa esimest klassi.

Ääsmäe Põhikool

• 2.-8. klass kell 10.30
• 1. ja 9. klass kell 11.30
Kooliteed alustab kaks esimest klassi.

Nissi Põhikool

• kell 11.00. Kooliteed alustab üks esimene klass.

Ruila Põhikool

• kell 11.00. Kooliteed alustab üks esimene klass.

Turba Kool

• kell 9.00. Kooliteed alustab üks esimene klass.

Kernu Põhikool

• kell 9.30. Kooliteed alustab üks esimene klass.

Saue Muusikakool

• 4. septembril kell 18.00
Saue Kontserdisaalis

Otsime kiitjaid ja kiiduväärseid!

Kandidaadi esitamiseks tuleb ettepanekud saata hiljemalt **20. septembriks** meiliaadressile info@sauevald.ee.

Tunnustuse kategooriaid on Saue vallas üksteist:

- aasta sädeinimene
- aasta ettevõtte
- aasta vabauhendus
- aasta noorsportlane
- aasta sportlane või aasta võistkond
- aasta loomeinimene
- tunnustus „Tegus noor“
- aasta noorettevõtja
- noorte lemmik
- aasta abistaja
- aasta vabatahtlik

Lisainfo: kultuuritööjuht Kaija Velmet, 5563 4407, kaija.velmet@sauevald.ee www.sauevald.ee/aasta-tegijad

Maailmakoristuspäev kutsub koristama kodukanti, kalmistuid ja randu

Kuus aastat tagasi eestlaste eestvedamisel ellu kutsutud üleilmne Maailmakoristuspäev tuleb meelde, et mitte ükski mure ei leia vastust üleöö. Keskkonnateadlikkus, sealhulgas teadmine tarbimisest ja prügimajandusest, on ühiskonnas aastatega kasvanud, kuid probleem on endiselt lahendusjärgus.

LAURA VADAM

Mullu võttis Maailmakoristuspäevast osa ligi 50 000 eestlast, neist 93% olid lapsed ja koolinoored. Üle ilma osales koristuspäeval 14,5 miljonit inimest 191 riigist.

Iga koristuspäeva eel tõuseb päevakorda küsimus, kui kaua me koristame? Vastust otsides tuleb tõdeda, et talgud iseene-

sest ei ole lahendus, vaid tähtis meeldetuletus.

Tänavusel Maailmakoristuspäeval, 16. septembril, on kõik eestimaalased oodatud taas koristama. Koristus saab läbi viia nii ükski kui väikese või suure seltskonnaga, kaasates tegevusse kasvõi terve kogukonna või sõprusseltsi.

Suuremaid avalikke koristusi on kõigil võimalik ka

maailmakoristuse kodulehel registreerida, et kutsuda sekka rohkem huvilisi.

Sel aastal pöörab Maailmakoristuspäev varasemast rohkem tähelepanu Läänemerele, meie pikale rannajoonele ja meile kõigile ääretult olulistele paikadele, kalmistutele.

LISAINFO

www.maailmakoristus.ee

Maailmakoristuspäev Saue vallas

Saue Vallavalitsus kutsub kõiki kaasa lööma maailmakoristuspäeva talgutel, 16. septembril.

MIS ON PLAANIS?

- asuda võitlusesse hispaania teetigudega Alliku külas ja Laagris Nõlvaku piirkonnas
- koristada Nissi kalmistut

MIS KELL JA KUS?

10.00 Nissi kalmistu väravas, telefon 5559 0766, Rein Tulmin
18.00 Alliku külas Kotka tee jäätmeplatsil, telefon 5344 6686, Birgit Panksepp
18.00 Laagris Nõlvaku tänava lõpus, telefon 515 6878, Marju Norvik

Kaasa oma töövahendid: kogumisnõu-kilekott ja kindad või abivahend, millega võõrnäikjad ja praht maast korjata.

www.maailmakoristus.ee

Lasteaia ja kooliga seotud toetuste võimalused vallas

September on käes kohe ja sellega koos uue õppeaasta algus. Sobilik aeg, et meelde tuletada, millised on lasteaia- ja koolilastele mõeldud toetused.

LILY ROOP
haridusspetsialist
LIIS TOOMING
lastekaitsepspetsialist

Kohatasu valla munitsipaallasteaedades
Saue valla munitsipaallasteaias on osalustasu suurus 20% Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammäärast. Töötasu alammäär on 2023. aastal 725 eurot ja 20% sellest 145 eurot.

Osalustasu arvestus algab päevast, mil laps lasteaia nimekirja arvatakse ja lõpeb lasteaia nimekirjast väljaarvamise päevast. Osalustasu on kuupõhine ja see tuleb tasuda ka lapse lasteaiaastast puudunud perioodi eest.

Juhul, kui laps on saanud jooksva õppeaasta 30. septembriks (k.a) vähemalt 3-aastaseks ning lapse ja mõlema vanema või üksikvanema elukoht on osalustasu maksmise kohustuse tekkimise aasta 1. jaanuari seisuga Eesti rahvastikuregistri andmetel Saue vald, laienevad lapsele alates 1. septembrist järgmised soodustused:

- 50% lapsevanema tasuta vast osalustasust kuus ehk 2023. aastal maksab vanem 3–8-aastase lapse eest 72,5 eurot kuus;
- kui perekonnas on kaks 3–8-aastast last, kes käivad üheaegselt valla lasteaia, siis esimese lapse eest on soodustus 50% ja teise 3–8-aastase lapse eest on soodustus 75% osalustasust kuus ehk 2023. aastal maksab vanem teise lapse eest 36,25 eurot kuus;
- kui perekonnas on kolm või enam alaealist last, kellel on mõlemad vanemad ühised või kes kõik on Eesti rahvastikuregistris registreeritud samal aadressil Saue valla elanikena, on soodustuse suurus 3–8-aastaste valla lasteaia käivate laste eest 100% osalustasust kuus ehk vanem on kohatasust vabastatud.

Punktides 1 ja 2 nimetatud soodustused laienevad automaatselt, kui laps ja mõlemad vanemad või üksikvanem on kohatasu maksmise kohustuse tekkimise aasta 1. jaanuari seisuga rahvastikuregistri andmetel Saue valla elanikud.

Soodustuse saamiseks on vaja esitada vallavalitsusele avaldus

- kolme või enama alaealise lapsega pere puhul, seda ka siis, kui kolme- või enamalapselisest perest läheb las-

teaeda järgmine laps;

- kärgpere puhul, kus kasvab kolm või enam alaealist last;
- 50% ja 75% suuruse soodustuse saamiseks juhul, kui rahvastikuregister ei kajasta perekonna tegelikku koosseisu – tegemist on tegelikult üksikvanema või kärgpere kahe lapsega, kes üheaegselt valla lasteaia käivad.

Soodustuse saamiseks esitatakse avaldus kehtib tähtajalt. Vallavalitsus kontrollib andmeid kord aastas 1. jaanuari seisuga ja kui perekond ei vasta enam soodustuse saajatele esitatavatele tingimustele, siis sellest kalendriaastast soodustust enam ei võimaldata.

OLULINE!

Laste eest, kes ei ole saanud jooksva aasta 30. septembriks (k.a) 3-aastaseks, tuleb tasuda 145 eurot osalustasu. Soodustusi on võimalik rakendada hakata selle õppeaasta 1. septembrist, mil laps on sama õppeaasta 30. septembri seisuga 3 aasta vanune.

Täiendavat infot saab haridusspetsialist Lily Roobilt telefonil 5302 1854 või kirjutades lily.roop@sauevald.ee.

Toidupäeva maksumus valla munitsipaallasteaias
Toidupäeva maksumus Saue valla munitsipaallasteaedades on 2,52 eurot. Lastele, kes on koos mõlema vanema või üksikvanemaga jooksva aasta 1. jaanuari seisuga Saue valla elanikud, on toidupäeva hind 1,87 eurot. 65 sendi suurune vahe kompenseeritakse valla eelarvest.

Vallavalitsus on läbi viinud uue toitlustamise hanke. Kuni hanke tulemuste selgumiseni pakub teenust tänane toitlustaja Baltic Restaurants Estonia AS praeguste hindadega.

Kohatasu eralasteaedades ja -hoidudes

Vald maksab eralasteaiale või -hoiule maksimaalselt 450-eurost toetust juhul, kui teenuse pakkuja ei küsi lapsevanemalt rohkem kui 20% töötasu alammäärast ehk 145 eurot kuus (2023. aastal). Seega on maksimumkohatasu 595 eurot, millele lisandub vanema makstav toiduraha. Kui eralasteaed või -hoid määrab kohatasuks kõrgema hinna, maksab vald toetust 300 eurot ja ülejäänud jääb lapsevanema kanda.

Selle lahenduse taga on mõte, et turul on kümneid lastehoide, mis suudavad pakkuda 595-eurost teenusehinda ja vanemal on üsna suur valikuvabadus. Kui vanem eelistab siiski kallima hinnaga eralasteaeda või -hoidu, on valla toetus väiksem ja vanema omaosalus tema enda valikul suurem.

Kui Saue valda on sisse kirjutatud ainult üks vanem, on toetuse suurus 225 eurot kuus ehk 50% 450 euro suurusest maksimummäärast.

Raske või sügava puudega lapse kohamaksimuse toetus kuus on 100%, kui koolivälise nõustamismeeskonna väljastatud otsusega on lapsele soovitatud koolieelse lasteasutuse seaduse mõistes eri- või sobitusrühma ning Saue vallavalitsus on kinnitanud korraldusega lapsele koha eralasteaias või -lapsehoiust.

Kui pere kolib valda jooksval aastal ja laps asub esmakordselt kasutama kohta eralasteaias või -hoiust, makstakse teenuse pakkuja lapse eest toetust alates lapse ja vanema(te) Saue valla elanikuks registreerimisele kuule järgnevalt kuust kuni kalendriaasta lõpuni või kuni laps ja vanem(ad) on Saue valla elanikud jooksval aastal.

Eralasteasutuse toetuse puhul suhtlevad omavahel vald ja hoid, kes sõlmivad lepingu. Teenuse pakkuja annab vallale igakuisele

u le -vaate,

kui palju lapsi teenust kasutab ja esitab vallale arve ning vähendab selle arvelt lapsevanema makstavat kohatasu. Lapsevanem peab suhtlema ainult eralasteaia või -hoiuga.

Küll on juulis väike erisus. Juulikuus eest makstakse eralasteaiale või -hoiule lisaks toetusele vanema poolt kaetav kohatasu nende laste eest, kelle vanem ei ole eraasutusele teenuse kasutamise juulikuus hiljemalt 15. märtsiks ette teatanud ja kes juulikuus mitte ühelgi päeval teenust ei kasuta ning eraasutus vanemale kohatasu arvet juulikuus eest ei esita. Teenuse kasutamisest tuleb ette teatada Arno kaudu.

OLULINE!

Eralasteia ja -hoiu toetust ei maksta, kui laps on jooksva aasta 1. oktoobriks saanud 3-aastaseks ja vald on lapsele pakkunud kohta munitsipaallasteaias. Alla 3-aastastele pisikestele see ei kehti ja isegi kui neile on pakutud kohta mõnes valla lasteaia, jääb lapsevanemale võimalus otsustada erahoiu kasuks. Nii pisikeste jaoks on valla arvates vajalik paindlikum lähenemine – vanemal on võimalik valida enda eelistatavat keskkonda ja näiteks pisemaid rühmi või sobilikumat õpimetoodikat. Täiendavat infot saab haridusspetsialist Lily Roobilt telefonil 5302 1854 või kirjutades lily.roop@sauevald.ee.

Koduse lapse toetus

Kui last lasteaeda või -hoidu panna ei soovi, toetab Saue vald ka seda valikut. Toetust saab küsida alates lapse 1 aasta ja 6 kuu vanuseks saamisest kuni kooliõppe algamiseni aasta suve 30. juunini ja seda tingimusel, et laps ei ole ühegi munitsipaallasteaia nimekirjas või ei saa eralasteasutuse toetust.

Kui mõlemad lapsevanemad on ametlikult vallaelanikud, on toetus 160 eurot kuus (v.a juulikuus).

Lastekaitsepspetsialistide kontaktid ja tööpiirkonnad

Reili Raamat: Valingu, Kiia, Püha, Aila, Vatsla, Hüüru, Koidu, Jõgisoo, Saue, Vanamõisa
telefon 5912 5591

e-post reili.raamat@sauevald.ee

Estelle Laane: Laagri, Alliku

telefon 5866 0485

e-post estelle.laane@sauevald.ee

Marelle Papli: Ääsmäe, Muusika, Tuula, Pällu, Maidla, Koppelmaa. Lisaks tegeleb Marelle suhtlus- ja hooldusõiguse küsimustega

telefon 5551 2468

e-post marelle.papli@sauevald.ee

Jana Mõttus: Allika, Haiba, Hingu, Kaasiku, Kabila, Kernu, Kibuna, Kirikla, Kohatu, Kustja, Laitse, Metsanurga, Mõnuste, Pohla, Pärinurme, Ruila, Tagametsa, Vansi, Aude, Ellamaa, Jaanika, Kivitammi, Lehetu, Lepaste, Madila, Munalaskme, Mustu, Nurme, Odulemma, Riisipere, Siimika, Tabara, Turba, Vilumäe, Viruküla, Ürjaste
telefon 5199 0776

e-post jana.mottus@sauevald.ee

Kui sissekirjutus valda on vaid ühel vanemal, saab pool summast ehk 80 eurot kuus.

Üksikvanemal on õigus saada koduse lapse toetust kogu toetusmäära ulatuses. Toetuse saamiseks tuleb esitada Arno e-keskkonnas piksel.ee/arno/saue avaldus ja toetust arvestatakse taotlemisele järgnevalt kuust.

Täiendavat infot saab haridusspetsialist Lily Roobilt telefonil 5302 1854 või kirjutades lily.roop@sauevald.ee.

Esmakordselt koolimineva lapse toetus

Saue vald maksab toetust kõigile esimest korda kooli minevate laste vanema(te)le, kes koos lapsega olid lapse kooliõppe algamise aasta 1. jaanuari seisuga Saue valla elanikud.

Kui laps ja mõlemad vanemad olid eelmise aasta lõpu seisuga Saue valla elanikud, on summa 160 eurot; kui laps ja ainult üks vanem, siis 80 eurot. Taotlust saab lapsevanem esitada Arno e-keskkonnas piksel.ee/arno/saue kuni 31. oktoobri 2023, toetus makstakse välja hiljemalt novembrikuu lõpuks.

Täiendavat infot saab sotsiaalosakonna lastekaitsepspetsialist Liis Toomingult telefonil 5194 8869 või liis.tooming@sauevald.ee.

Koolilõuna hinnavahe kompenseerimine

Toetuse eesmärk on tagada tasuta koolilõuna põhiharidust omandavatele Saue valla lastele.

Üldjuhul maksab vald toetuse otse kooli või toitlustaja arvelduskontole ja lapsevanem midagi tegema ei pea.

Erandjuhtudel, näiteks kui laps õpib kodust kaugele, on vanemal võimalik tasuda koolilõuna hinnavahe toitlustajale ise ning hiljem esitada Saue vallavalitsusele vabas vormis taotlus, milles märgitakse õpilase nimi, isikukood, kool ja klass, samuti vanema arvelduskonto number. Taotlusele tuleb lisada kuldokumentid.

Täiendavat infot saab haridusspetsialist Lily Roobilt telefonil 5302 1854 või lily.roop@sauevald.ee.

Kooli- ja lasteaiaõpetajate, lasteaiaõpetajate, õpilaskodu ning lapse ühekordne vajaduspõhine toetus vähekindlustatud perede lastele

Saue valla vähekindlustatud perede lastele, kus pere ühe kuu tulu pereliikme kohta jääb alla kolmekordse riiklikult kehtestatud toimetulekupiiri (600 eurot pereliikme kohta), makstakse kooli- ja lasteaiaõpetajate, lasteaiaõpetajate, õpilaskodu ning lapse ühekordset vajaduspõhist toetust.

Toetust on õigus saada isikul, kelle elukoht on Eesti rahvastikuregistri andmetel olnud Saue vallas vähemalt 6 kuud enne toetuse taotlemist. Ajutise kaitse saanutele on tehtud erand.

Kooli- ja lasteaiaõpetajate toetust makstakse vähekindlustatud pere lapsele koolieelses lasteasutuses käiva lapse toiduraha maksumuse hüvitamiseks või gümnaasiumis, kutseõppeasutuses õppiva või põhikooli pikapäevavõõras

Vald toetab korteri- ühistuid biojäätmete kompostrite soetamisel

2024. aastast alates muutub biojäätmete sorteerimine kohustuslikuks kõigile jäätmevaldajatele ning Saue vald annab korteriühistutele võimaluse taotleda toetust biojäätmete kompostrite ostuks ning täiendas selleks volikogu määrust „Korterelamute haljastuse ja hoovide korrastamise toetuse maksmise tingimused ja kord“, et võimaldada kortermajadele biolagunemis- ja kompostimisomadustega jäätmete lihtsamat kogumist ja komposteerimist.

Varasemaga võrreldes saab

- korteriühistu taotleda toetust biojäätmete kompostrite soetamiseks;
- esitada kompostrite soetamiseks vajaliku toetuse taotlust erandkorras 2023. aastal kuni 31. augustini.

Toetuse suurus on ühe korterelamu kohta kuni 50% tegevustele kulutatud summast. Maksimaalne toetuse summa on ühes kalendriaastas on 5000 eurot koos käibemaksuga.

Taotlust toetuse saamiseks saab esitada 2023. aastal erandkorras kuni 31. augustini, et korteriühistud saaksid alustada biojäätmete kogumist kohe. Edaspidi on võimalik esitada taotlust iga aasta 31. märtsini.

Lisaks eelnimetatud määruse muudatustele on toetust saavate tegevuste hulgast välja võetud jäätmemajade ehitamine eesmärgiga suunata korterelamuid kasutama jäätmetest vabanemiseks süvakogumismahuteid ning vähendada korterelamute juures väikeste abihoonete hulka.

Taotluse tingimused ja taotluse vormi leiab Saue valla kodulehelt sauevald.ee/korterelamute-haljastuse-ja-hoovide-korrastamise-toetuse-taotlus.

Lisainfo

- keskkonnaspetsialist Birgit Panksepp: birgit.panksepp@sauevald.ee, 5344 6686
- avaliku ruumi spetsialist Stina Statsenko: stina.statsenko@sauevald.ee, 5190 3199

LIISA MARIA MATSAR

praktikant

Vallas pakutava huvihariduse ja –tegevuse info leiab geoinfo väravast

Alates selle aasta sügisest hakkame elanikele Saue vallas pakutava huvihariduse ja huvitegevuse infot esitama Saue valla geoinfo värava gis. sauevald.ee kaudu, kaardikiht Saue valla huviharidus ja huvitegevus.

Loodud rakendusest peaks leidma valdkonna infot kõik vanusegrupid mudilastest eakateni välja.

Ära jääb senini septembrikuus vallalehes Saue Valdur ilmunud tabel vallas toimuvast noorte huviharidusest ja -tegevusest.

Kaardirakendus on arendatud selle aasta algusest. Andmed jõuavad sinna läbi Saue valla hariduse infosüsteemi Arno. Infot täiendatakse ja uuendatakse jooksvalt. Et paljud huviringid ei ole veel alustanud, hakkavad selle hooaja tegevused kaardirakendusse jõudma augusti lõpus, septembri alguses.

Arnosse andmete sisestamiseks on antud õigus valla koolide, huvikoolide ja erahuvihariduse pakkujatele.

Kaardirakendusse on aga oodatud info kogu vallas toimuva huvitegevuse kohta, sealhulgas, millised ringid tegutsevad külakeskustes ja kultuuriasutustes või milliseid tegevusi pakuvad muud äriühingud erinevatele eagruppidele vallas.

Kelle infot kaardirakenduses veel pole ja soovib seda sinna saada, palun võtke ühendust vajalike õiguste ja selgituste saamiseks haridus- ja noorsootööspsialist Margit Otsa või kultuuritööspsialist Kristiina Hundiga.

MARGIT OTS

haridus- ja noorsootööspsialist

Kontaktid ja valdkonnad

Haridus- ja noorsootööspsialist Margit Ots

- Saue vallas tegutsevad koolid, huvikoolid, erahuvikoolid, spordiklubid, noorsootöö ja muud Saue Vallavalitsuse hallatavad asutused
- e-post margit.ots@sauevald.ee, telefon 511 2820

Kultuuritööspsialist Kristiina Hunt

- Saue vallas tegutsevad külaseltsid ja kultuuriasutused
- e-post kristiina.hunt@sauevald.ee, telefon 521 9703

1. septembrist muutuvad sotsiaalosakonna vastuvõtuajad

1. septembrist
võtavad Saue
Vallavalitsuse
sotsiaaltöö-
spetsialistid
elanikke vastu
kolmapäeval kell
9-12 ja kell 14-18.

MARELLE ERLENHEIM
sotsiaalosakonna juhataja

Sotsiaaltööspsialistide esmapäeva hommikuse vastuvõtuaja viimine kolmapäeva hommikule tagab suurema kattuvuse sularahakassa lahtiolekuga (K kell 9-12 ja 13-16) ning annab töötajatele rohkem paindlikkust kodukülastusteks ja võrgustikutööks.

Eakate ja puuetega täisealiste spetsialisti vastuvõtu viimine kokkuleppeliseks on tingitud spetsialisti töö iseloomust. Tööülesannetest tulenevalt on vajalik arvestada kohtu ja teiste ametiasutuste antud tähtaegade, vastuvõtuaegade ja muuga, mistõttu on keeruline tagada kindlatel aegadel toimuvaid vastuvõtte. Praktikas on enamus tema kohtumisi abivajajatega ka siiani olnud eelnevalt kokku lepitud.

Saue valla ametlikud teated

DETAILPLANEERINGU ALGATAMINE

Metsa tn 20a Laagri alevikus Saue Vallavalitsus algatas 16.08.2023. aasta korraldusega nr 769 **Laagri alevikus Metsa tn 20a** (72701:005:0673, suurus 6252 m², üldkasutatav maa 100%) katastriüksuse ja lähiala detailplaneeringu.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on jagada Metsa tn 20a katastriüksus elamu- ja sotsiaalmaa sihtotstarbega kruntideks.

Elamumaa krundile, mis jääb Veski tänava äärde, planeeritakse ehitusõigus üksik elamu ja abihoon ehitamiseks ning Metsa tänava äärde jäävale maa-alale kavandatakse avalikult kasutatav sotsiaalmaa krunt, millele planeeritakse piirkonna elanikele harjumuspärase liikumistee tagamiseks (Metsa ja Veski tänava vahele) läbipääs.

Metsa tn 20a katastriüksus asub Laagri alevikus Saue vallas, jäädes Veski tänava, Metsa tänava ja Möldre tee vahelisele maa-alale.

Kagust piirneb katastriüksus Tuulemurru tänav L4 transpordimaaga, läänest hoones tatud elamu- ja üldkasutatava maaga. Lisaks asuvad planeeringuala põhja- ja idaküljel tootmismaad. Planeeringuala vahetusse lähedusse jäävad hoonestatud elamumaad.

Metsa tn 20a katastriüksus on hoonestamata ja kaetud kõrghaljastusega.

Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringuks taotletav maa-ala tiheasustusalas. Elamukrunt on planeeritud pere- ja ridaelamumaa juhtotstarbega alale.

Planeeritava maa-ala suurus on ca 0,6 ha.

Detailplaneeringu algatamise eesmärk on kooskõlas Saue valla üldplaneeringus toodud nõuetega.

Detailplaneeringu algatamise korraldusega saab tutvuda Saue valla veebilehel sauevald.ee/algatatud-detailplaneeringud-2023.

Lähemat informatsiooni saab planeeringute spetsialistilt Aive Mikult: telefon +372 527 0869, e-post aive.mikk@sauevald.ee.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVATUD MENETLUSED

Vesiroosi tn 18 Laagri alevikus Saue Vallavalitsus on koostanud eelnõu projekteerimistingimuste andmiseks **Laagri alevikus Vesiroosi tn 18** (katastritunnus 72701:005:0661, 1208 m², elamumaa 100%) kinnistul elukondliku hoone püstitamiseks. Kavandatav tegevus on kooskõlas Saue valla kehtiva üldplaneeringuga.

Arvamused esitada hiljemalt **08.09.2023** Saue Vallavalitsusse (Kütise tn 8, 76505 Saue linn, info@sauevald.ee).

Eelnõuga saab tutvuda <https://sauevald.ee/avatud-menetlusega-projekteerimistead>.

Küsimuste korral palun ühendust võtta vallaarhitekt Kaie Tobrelutsuga telefonil +372 5381 7058 ja e-posti aadressil kaie.tobreluts@sauevald.ee.

Raudteeääre Riisipere alevikus

Saue Vallavalitsus on koostanud eelnõu projekteerimistingimuste andmiseks **Riisipere alevikus Raudteeääre** (katastritunnus 72601:001:1118, 15435 m², üldkasutatav maa 80%, transpordimaad 20%) kinnistul mänguelementidega puhkeala rajamiseks. Kavandatav tegevus on kooskõlas Saue valla kehtiva üldplaneeringuga.

Arvamused esitada hiljemalt **08.09.2023** Saue Vallavalitsusse (Kütise tn 8, 76505 Saue linn, info@sauevald.ee).

Eelnõuga saab tutvuda <https://sauevald.ee/avatud-menetlusega-projekteerimistead>.

Küsimuste korral palun ühendust võtta vallaarhitekt Kaie Tobrelutsuga telefonil +372 5381 7058 ja e-posti aadressil kaie.tobreluts@sauevald.ee.

käiva lapse toiduraha maksumuse hüvitamiseks õppeperioodil.

Kooli- ja lasteaiatoidutoetust makstakse ka puudega lapsele, kellele on eriarsti poolt märgitud haigus, millest tulenevalt laps ei saa kasutada lasteasutuses pakutavat toitlustusteenust ja vanem korraldab lapse toitlustamise ise. Puudega lapse kooli- ja lasteaiatoidu toetus on 100 eurot kuus.

Lasteaiakoha omaasuluse toetust ja õpilaskodu toetust makstakse vähekindlustatud perede lastele, kes kasutavad kohta munitsipaallasteaias või riiklikus õpilaskodus.

Lisaks toodud toetus-tele on vähekindlustatud peredel võimalik taotleda kuni 130 eurot aastas lapse vajaduspõhise sotsiaaltoetust ostetud prillide, koolitarvete, riiete, jalatsite vms hüvitamiseks ning lastelaagris või huvitegevuses osalemiseks.

Toetuste taotlemiseks tuleb esitada vallavalitsusele avaldus üks kord aastas. Toetust ei saa taotleda tagasiulatavalt. Kui toetust taotletakse puudega lapsele, esitab toetuse taotleja vallavalitsusele vormikohase avalduse, millele on lisatud eriarsti otsus eritoidu vajaduse kohta. Ühekordse vajaduspõhise toetuse taotlusele tuleb lisada ka kuldokumendid, mille kompenseerimist taotletakse.

Täiendavat infot saab toetuste valdkonna lastekaitse spetsialistilt Liis Toomingult, telefon 5194 8869, e-post liis.tooming@sauevald.ee või piirkonna lastekaitse spetsialistilt

Sõidukompensatsioon puuetega lastele

Puudega Saue valla õpilasele või lasteai lapsele (kes ei käi elukohajärgses koolieelses lasteasutuses), kelle puue ei võimalda kasutada ühistranspordi- või õpilasveoliine, kompenseeritakse igakuiselt kooli või lasteaeda ja koolist või lasteaiaist koju sõit.

Kui õpilase rahvastikuregistrijärgse elukoha ja õppeasutuse vahemaa on väiksem kui 10 kilomeetrit, kompenseeritakse kooli ja koolist koju sõit summas 100 eurot kuus, kui vahemaa on rohkem kui 10 kilomeetrit, on toetuse summa 200 eurot kuus.

Avaldus koos põhjendustega tuleb esitada õppeaasta alguses ja toetus määratakse kuni õppeperioodi lõpuni (koolilastel kuni 30. juunini, lasteaiastel kuni 31. augustini).

Täiendavat infot saab toetuste valdkonna lastekaitse spetsialist Liis Toomingult, telefon 5194 8869, e-post liis.tooming@sauevald.ee.

Kõik avalduste vormid on leitavad Saue vallavalitsuse kodulehelt sauevald.ee/taotlused. Avalduse esitamiseks ei pea kohale tulema, digiallkirjastatud avalduse võib saata aadressile info@sauevald.ee.

Saue Valla Noortevolikogu uus esimees on Aliise Litvinov

Saue Valla Noortevolikogu kogunes tänavu 21. märtsil esimest korda. Päevakorras oli esimehe ja kahe aseesimehe valimine.

SIRJE PIIRSOO
sirje.piirsoo@sauevald.ee

Valituks osutasid Indrek Paljak, Stenar Niinemets ja Aliise Litvinov. Täna on olukord muutunud, sest Indrek Paljak otsustas noortevolikogu esimehe kohalt tagasi astuda. Valimiste tulemusel läks esimehe teatepulk üle Aliise Litvinovile, aseesimehed on Stenar Niinemets ja Stella Vanamölder.

Indrek Paljak ütleb, et olles noortevolikogu ja sellele eelnenud noorteaktiivi vedanud algusest peale, soovis ta anda järgmistele tublidele noortele võimaluse seda edasi juhtida.

„Tänane noortevolikogu koosseis on väga tugev ja mul pole kahtlustki, et Aliise juhtimisel saadakse väga hästi hakkama. Noorte vaatest on see samuti kasulik. Kui vallavolikogu noorim liige ja noortevolikogu esimees on erinevad inimesed, on ka noorte huvide eest seisjaid vallas rohkem,“ arvab Indrek.

Indreku juhtimisel on noortevolikogu esimese kuue kuu jooksul tutvunud põhjalikult valla toimimise ja struktuuriga, külastanud

Tartu Linna Noortevolikogu, loonud sotsiaalmeediakanalid Facebooki ja Instagrami, osalenud koolitustel Eestis ja kaugemal, et harida end noorsootöö ja noortevolikogude toimimise osas.

Kõige suuremaks edusammuks peab Indrek aga noortevolikogu esitatud muudatusettepanekuid valla arengukavasse. „See on noortevolikogu esimene suurem osalemine valla otsustusprotsessides ja ei jää kindlasti viimaseks,“ ütleb Indrek ja lisab, et ta üks põhiline eesmärk oli noortevolikogu töökorralduse paika saamine. „Näiteks noortevolikogu ja juhatus koosolekute ülesehitus. Edaspidi peab noortevolikogu vähem mõtlema korralduslikule poolele ja saab rohkem panustada noorte huvide eest seismisele,“ toob Indrek näite.

„Üks suur asi, mida me veel noortevolikoguga teha pole jõudnud, on sisendikorje valla noorte seas. See annaks noortevolikogule senisest parema vaate meie valla noorte vajadustest ja soovidest,“ annab Indrek teatepulgale üle Aliise Litvinovile.

Saue Valla Noortevolikogu juhatus paremalt: Stella Vanamölder, Aliise Litvinov ja Stenar Niinemets. Parempoolsel pildil senine esimees Indrek Paljak ja Aliise Litvinov.

Uus noortevolikogu esimees Aliise Litvinov on Vanamödisast. Ta on Gustav Adolphi Gümnaasiumi abiturient.

Kooliteed alustas ta Laagri Koolis, kus oli seitse aastat õpilasesinduses, ühe aasta ka õpilasesinduse president.

Pärast põhikooli lõpetamist liitus Aliise Noorte Rohelistega, kus oli poolteist aastat, viimased pool aastat juhina. „Selle aja jooksul kohtusin Soome ja Rootsi poliitikutega, osalesin koolitustel, mis tegelesid noorte kaasamise ja juhtimisega,“ meenutab ta.

Kooli kõrvalt on Aliisele alati meeldinud tegeleda vabatahtliku tööga. Algselt erinevad robotika üritu-

sed, näiteks First Lego League ja Laagri Robocity, hiljem ka spordi- ja kultuurisündmused, nagu Ironman ja Open House Tallinn.

Aliise ütleb, et noortevolikogu uue juhina on tal plaane ja eesmärke palju ja et siht peab olema selge, et teada, mis suunas liikuda.

„Peamine ülesanne, mille olen endale seadnud, on jõuda rohkemate valla noorteni, viia läbi sisendikorje, mis aitaks meil mõista erinevate piirkondade probleeme ja murekohti ning tuua need ka otsustajateni. Teine suurem eesmärk on pakkuda noortevolikogu liikmetele võimalikult palju enesearendamise võimalusi. Kuus kuud edukat tööd on õpetanud palju, kuid sel-

lele ei tohi puhkama jääda, vaid tuleb töötada tuleviku nimel, mida soovime näha,“ räägib Aliise plaanidest.

Aliise arvab, et noortevolikogu peamine töö on anda hääli valla noortele, seda kas siis läbi näiteks osaluskohtvikute või sisendikorjete. „Kõige olulisem selle juures ei ole ainult probleeme kuulata, vaid ka neid edasi anda ja lahenduste eest seista. Naaberriikide praktika on näidanud, et noortevolikogudel on oluline osa omavalitsuse töös ja hea võimalus aktiivsetele noortele seista nii enda kui eakaaslaste huvide eest,“ on uus esimees veendunud.

Aliise lisab, et noortevolikogu töö peaks olema võimalikult kahepoolne.

Foto: Saue Valla Noortevolikogu

Mis on noortevolikogu?

Noortevolikogu on Saue Vallavolikogu juures tegutsev Saue valla noortest koosnev nõu andva õigusega osaluskoogu, mis esindab Saue valla noorte huve ja tegutseb vabatahtlikkuse alusel. Noortevolikogus on viis kuni 15 liiget, kes valitakse salajase hääletamise teel kuni üheks aastaks.

Noortevolikogusse kandideerimisõigus on Saue vallas elavatel või õppivatel noortel vanuses 13-24 aastat.

Esimese Saue Valla Noortevolikogu liikmed

Indrek Paljak, Jakob Emmanuil Milerman, Stenar Niinemets, Markus Sirts, Mariel Peekman, Ats Marek Tender, Aliise Litvinov, Laura Chiara Vaikmaa, Stella Vanamölder, Martaliisa Meindorf ja Miia Maria Niilits.

www.sauevald.ee/noortevolikogu

Kogemused ja teadmised, mida liikmed omandavad, peaksid jõudma ka noorteni, kelle huvides neid omandati.

„Tööd ei tehta iseenda, vaid kogukonnale. Minu jaoks on oluline, et noorte arvamused oleksid kuulnud ja nendega arvestatakse,“ lõpetab Aliise kokkuvõtvalt.

Vana küttekolde asendamise taotlusvoor avaneb septembris

Suurema õhusaastega piirkondades avaneb inimestel septembris võimalus vana küttekolde riigi toel välja vahetada või uuendada. Meie vallas saavad vana küttekolde väljavahetamise toetust taotleda Saue linna elanikud.

KLIIMAMINISTEERIUM

Nii saab Ettevõtlus ja Innovatsiooni Sihtasutuse (Kredex) toetust küsida näiteks vana ahju asemele uue, vähem saastava ahju ehitamiseks või selle soojuspumbaga asendamiseks, aga ka vana katla uue katla või soojuspumbaga asendamiseks. Toetust saab ka elamise kaugküttega liitmiseks.

Kuigi paljude teiste maailma riikidega võrreldes on Eestis puhas õhk, näitavad uuringud, et kütteperioodil on just kohtküte linnades üks olulisi õhusaaste põhjustajaid.

Toetades vana ahju asemele uue ehitamist või keskkonnasõbralikumale kütteviisile üleminekut, aitab Kliimaministeerium inimestel teha õhukvaliteeti parandavad valikud, mille boonuseks on ka parem tuleohutus ja energiatõhusus.

Õhu kvaliteet halveneb külmal ajal just tiheasustusega piirkondades, sest küttesel paiskub õhku ter-

visele ohtlikke peenosakesi ja muid saasteaineid. Peenosakesed kahjustavad inimese tervist, sest tungivad sügavale hingamisteedesse ja vereringesse ning võivad põhjustada erinevaid haigusi, sh vähki.

Välisõhuseire andmete tuginedes on välja selgitatud piirkonnad, kus peenosakesi on kütteperioodil õhus lubatust rohkem. Nende piirkondade inimestel avanebki võimalus küttekolde riigi toel uuega asendada. Toetuse protsent on seejuures piirkonniti erinev.

70-protsendiline toetusmäär kehtib Ida-Virumaal Jõhvis, Kiviõlis ja Sillamäel, Jõgevamaal Jõgeval ja Põltsamaal, Valgamaal Valgas, Otepääl ja Tõrvas.

50-protsendiline toetusmäär on Tallinna linnas osadest Pirital, Nõmmel, Kesklinnas, Kristiines, Põhja-Tallinnas ja Haabers-tis ning teistest linnadest Tartus, Viljandis, Rakveres, Kuressaares, Keilas, Võrus, Türil, Saue, Pai-

Tingimused

- Taotlusi saab hakata esitama KredExi e-toetuse keskkonna kaudu.
- Toetust saab elamu, mille peamiseks kasutusotstarbeks ehitusregistris on määratud üksikelamu, ridaelamu, kaksikelamu või kahe korteriga elamu.
- Ridaelamu sektsioonil, kahe korteriga elamu sektsioonil või kaksikelamu sektsioonil peab olema autonoomne küttesüsteem või peavad toetust taotlema kaasomanikud ühiselt.
- Toetuse saamiseks peab taotleja elamu olema ehitatud õiguslikul alusel ja kasutusele võetud enne 2010. aasta 1. jaanuari.
- Elamu või selle osa soojusvarustuse liigina peab ehitusregistrisse olema märgitud lokaal- või kohtküte ja energiaallika liigina tahke kütus.

des, Tapal, Kärklas, Elvas, Haapsalus, Karksi-Nuias, Kilingi-Nõmmes ja Pärnus. Tallinnas lähtub toetuse

andmine linnaosa piiridest. Ülejäänud Eestis linnade piiridest.

Taotlusi saavad esitada

Toetust saab küsida, kui ...

- ... elamus on vana ahi. Toetuse abil on võimalik ehitada uus ahi, paigaldada uus katel, õhk-vesi-soojuspump, maasoojuspump või liituda kaugküttega.
- ... elamus on vana katel. Toetuse abil on võimalik paigaldada uus katel, õhk-vesi-soojuspump, maasoojuspump või liituda kaugküttega

Maksimaalne toetussumma ühe elamu kohta on 10 000 eurot, mida hüvitatakse hinnamudeli alusel.

Kütteseadmete soetamiseks, paigaldamiseks või ehitamiseks on kehtestatud toetussumma, mis ei sõltu tegelikust kulust. Näiteks uue ahju puhul on maksumuseks arvestatud 6400 eurot, millest hüvitatakse olenevalt piirkonnast 50% (3200 eurot) või 70% (4480 eurot).

Kui vana ahju ei ehitata ümber, vaid see lammutatakse, siis lammutamist toetus ei kata, vaid selle eest tuleb maksta inimesel endal.

Toetusmeetme kogueelarve on 18,5 miljonit eurot, mida kaasrahastab Euroopa Regionaalarengu Fond.

Esimese taotlusvooru eelarve on 10 miljonit eurot. Taotlemine toimub jooksvalt eelarve ammendumiseni. Selle summa abil on plaanis uuendada kuni 1850 kütteseadet.

Taotlusi hakkab vastu võtma Ettevõtlus ja Innovatsiooni sihtasutus, andes vooru avamisest eraldi teada vähemalt 10 tööpäeva enne taotluste vastuvõtu algust, sh veebilehel www.Kredex.ee.

Info taotlemise tingimuste kohta

kredex.ee/et/vaikelamute-kutteseadme-uuendamise-toetus-ning-eramu@kredex.ee

Info ühikuhindade kohta: kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/valisohk/kohtkute.

Lisainfo: Romario Siimer, välisõhu- ja kiirgusosakonna peaspetsialist, romario.siimer@kliimaministeerium.ee.

füüsilised isikud, kes on elamu omanikud või kelle kasuks on seatud hoonestus-õigus või korterihoonestus-

õigus ning kelle majapidamine asub toetuse andmise tingimustes määratud tiheasustuspiirkonnas.

LaitseRallyPargis toimub esmakordselt Oldtimer Camp

7

Nr 16 / august / 2023

Saue Valdus

Fotod: Pille Russi

Väga vanad autod kogunevad 2. septembril LaitseRallyParki. Pealtvaatajad näevad neid seismas ja sõitmas, rääkimata võimalusest ise mõnes autovanuris kaasa sõita.

TÕNU KORROL

LaitseRallyPark korraldab koos Eesti Vanauto Klubiga esimest korda suursuguse vanaautode kokkutuleku Oldtimer Camp 2023, kuhu on oodatud vähemalt 60 aastat vanad autod. Siiski näeb kohapeal ka autosid, mil vanust üle sajandi.

„Oldtimer Campi idee tekkis tänu Youngtimer Campile, mis on edukalt toimunud juba aastaid,” märgib LaitseRallyPargi juhataja ja Eesti Vanauto Klubi liige Üllar Suvemaa.

Kui tänavusele Youngtimer Campile kogunes ligemale 400 autot vanusega vähemalt 25 aastat, siis Oldtimer Campile oodatakse palju vähem autosid. „Võib tulla üllatavana, aga üle 60 aasta vanu autosid on Eestis suhteliselt vähe ja sootuks haruldased on Teise maailmasõja eelsed sõidukid,”

selgitab Suvemaa.

Algupärane mõte oligi teha sündmus sõjaeelsetele autodele, kuid siis jäärus neid arviliselt väga väheks. Praegune siht on Oldtimer Campile kohale saada kuni poolsada vanaautot.

Juba on registreerunud kümneid autosid sõjaeelsetest ja -järgsest ajast, sh mitmesuguseid Ameerika autosid, rohkem ja vähemtuntud Euroopa sport-, luksus- ja rahvaautosid, üksikuid Nõukogude autosid ning lisaks sõiduautodele ka „tööka- maid” liikureid ehk veoautosid ja busse.

„Näituseväljak saab ülmalt kirju, kusjuures mõned eksponaadid sõidavad kohale ka välismaalt,” vihjab Suvemaa.

Lisaks autode näitusele toimub ka nende demoesinemine ehk solidses eas sõidukeid näeb ja kuuleb sõitmas. „Sellist asja igapäev ei juhtu, et pealtvaatajad saavad nautida 60, 80

või ka 100 aastat vanade autode demosõite,” hindab rallipargi juht.

Kirsina tordil näeb publik sõitmas ka maailma kõige esimest autot – 1886. aasta Benz Patentmotorwagenit. Tõsi, see kolmerattaline eksisteerib LaitseRallyPargis replicana, olles siiski viimse detailini identne 19. sajandi originaaliga, mida pole paraku säilinud.

Kindlasti tehakse külastajatele vanade autodega ka sõitu, võimaldades neil sajanditagusest tehnikast paremini aimu saada.

Päev töötab kujuneda autohuvilistele tõeliseks maiuspalaks, sest Oldtimer Campil esitletakse ka trükisooja raamatut „Eesti vanatehnika lugu. 1918-1975”, mille autor on Mati Laos. Teos annab ülevaate autodusest EW ajal ja okupatsiooniperioodidel kuni aastani 1975.

Raamat maksab 25 eurot ja seda saab kohapeal ka soetada.

Uudisteose järjena on juba koostamisel raamatud Eesti vanatehnikaliikumisest hilisematel ajalooperioodidel.

Külastajaid on LaitseRallyParki oodatud iludusi uudistama 2. septembril kell 13-17. Sündmuse kohta

leiab tarvilikku lisainfot veebilehelt www.oldtimer.ee.

Tulla tasub kogu perega, sest kasutada saab kõiki LaitseRallyPargi teenuseid, sh sõita hobikardiga, külastada laste liikluslinnakut, einestada.

Pealegi toimub samaaegselt LaitseRallyPargi võistluskardirajal Eesti meistri- võistluste järjekordne etapp kardisporidis, võimaldades lisaks vanaautodele saada päevast ka sportliku elamuse.

Pirukafestil oli külastajaid 2500 kanti, oleks mahtunud veelgi

Eesti Vabariigi taasiseseisvumispäev tõi Ääsmäe järjekorras kaheksanda Pirukafesti.

KRISTI REIMETS

Varasematel aastatel Tallinnas Kakumäel toimunud pirukapiidu leidis endale uue toreda toimumiskoha Ääsmäe külaplatsi ja -keskuse näol ning lisas festile pirukavõistluse.

Pirukafestil oli kõike: ilusat ilma, pea 40 kauplejat, erinevaid pirukaid ja etteasteid.

Meeleolu löid Nissi Trolid, JJ-Street, Eesti Ukuleloorkester, Müstika stuudio, Ääsmäe ja Varbola rahvatantsijad, Pipi, Ääsmäe noortekeskus. Öhtul pani simmanil rahva tantsima Audru Jõelaevanduse punt.

Külastajaid oli oma 2500 kanti ja oleks mahtunud veelgi. Kes sellel aastal ei jõudnud, saab seda teha järgmisel, mil püüame veelgi rohkem erinevaid pirukameistreid festile tuua.

Sel korral küpsetati kohapeal värskeid õlipirukaid, tšeburekke, Araabia maitsetega pirukaid, mini- ja gluteenivabu pannkooke, vahvleid.

Esindatud olid erinevad pärmitaignapirukad, kringlid, sõõrikud ja palju muud.

Igaüks leidis midagi hamba alla. Ja kui kõhtu enam ei mahtunud, sai kaasa osta

vorste, juustu, aiasaaduseid. Kõigile midagi.

Festivalil oli teinegi tahk, esimene Õunapirukavõistlus

Võistles kaks kategooriat: magus ja soolane. Esimesel võistlusel oli 13 võistlejast, neist 5 soolast ja 8 magusat.

Zürii oli viieliikmeline, seda juhtis Marika Sinkkonen, mitme kokaraamatu autor ja Tordikooli koolitaja. Temaga koos hindasid pirukaid Mastercheffi saate 3. koha võitja, Toitla omanik ja peakokk Katrin Kivi, GreteGurmee omanik ja oskuslik tordimeister Grete Võrklaev, endine Estonia teatri peakokk ja restorani Vesipapp Buffee omanik Kalvi Sedrik ning Saue vallavanem Andres Laisk.

Proovimist ja arutamist jätkus kohe mitmeks tunniks, sest ega see pirukate hindamine nii kerge töö ka

pole. Võitjates jõuti üksmeelele.

Parim soolane pirukas oli Tea Närapu õuna-sibula-pirukas. Soolase õunapiruka kategoorias jagati välja ka teine koht, mille sai Nikolay õuna-pardipirukas.

Magusa piruka kategoorias olid paremate kookide punktisummad väga tasavärgised ja nii anti välja auhinna kolmele esimesele.

Esimese koha võitis Tarana Ibragimova lihtsa munika õuna-kaneelipirukaga. Teise koha sai Nikolay

pärmitaigna kaneeli-õunapirukas ja kolmanda Roosa Pipra kodukohviku perenaise Kristi õuna-tikri-kohupiima pirukas.

Auhinnad võitjatele olid korralikud. Soolase piruka auhind oli spetsiaalselt selle ürituse jaoks kujundatud karikas, Laitse Lossi glamuurse mõrvamüsteeriumi pilet kahele koos õõbimise ja õhtusöögiga, Marika Sinkkoneni raamat "Minu prantsuse kullakesed 2 (tartletid ja minikoogid)" ning kingitused Kadarbiku talult ja

Balsnackilt.

Magusa piruka võiduauhind olid samuti karikas, Marika Sinkkoneni kinkekaart, mida saab kasutada omal valikul Marika Tordikooli koolitustel osalemiseks, ja tema kokaraamat "Torditeadus 2", Elamus Spa kinkekaart ning kingitused Kadarbiku talust ja Balsnackilt.

Kõigile oli see võistlus tore uus kogemus. Kindlasti korraldame selle uuesti ka järgmisel aastal, mil ootame võistlusele juba rohkem

pirukaid, ka neilt, kes sel korral kahtlesid.

Pirukavõistluse võitjad lubasid lahkelt jagada retsepte. Nendega saab peagi tutvuda korraldajate Kakumäe Elu või Ääsmäe Küla-kogu lehel.

Kuna pirukavõistlus pakus nii palju elamusi ja muljeid, korraldame juba tänavu 17. detsembril ühe toiduga seotud võistluse, kui Ääsmäe külaplatsil leiab aset Jõuluorg. Täpsemate detailidega saab peagi tutvuda Ääsmäe Küla-kogu lehel.

Fotod: Katrin Kivi, Andrew Macks

Kes julgeb öelda, et Sinust ei saa korvpallistaari?

Korvpallikooli suvelaagrite hooaeg algas 1. klassi õpilaste laagriga, mis toimus 11.-14. juunil Kloogaranna Noortelaagris. Paljude 1. klassi õpilaste jaoks oli tegemist elu esimese laagrikogemusega.

LIIS KROONMÄE

Kui esimesel päeval tekitas lastele kodust eemalolek hirmu, siis mida päev edasi, seda julgemaks ja iseseisvamaks nad muutusid. Korvpallituhin ei kadunud ka pärast pikki ja väsitavaid treeninguid.

Lapsed said laagris juurde palju olulisi oskusi: ühtse meeskonnana tegutsemine, enda ja oma asjade eest hoolt kandmine, oma toa korrastamine, ajaplaneerimine, iseseisev majandamine taskurahaga ja palju muud.

Suvelaagrite hooaeg jätkus 3.-9. juulil Läänemaal Tuksi Spordibaasis, kus osalesid 2.-5. klassi õpilased.

Lisaks traditsiooniks kujunenud laagrikavale täitis ühe laagripäeva õhtu meelelahutuslik programm, kus esinesid räppar Arop ja talendikas mustkunstnik.

Suvelaagrite hooaeg lõppes Kuremaa Spordikeskuses, kus 19.-24. juulini täiendasid oma korvpallioskusi ja üldfüüsilist võimekust 5.-12. klassi õpilased.

Lisaks treeningutele olid laagris ka põnevad igaõhtused võistlused ja seiklusmängud, viktoriin, matk, filmi- ja lõkkeõhtu ning au-

Korvpallilaager Kloogarannas

Korvpallilaager Tuksi Spordibaasis.

Foto: Liis Kroonmäe

tasustamine.

Suvelaagrites osales kokku 70 Saue Korvpallikooli õpilast.

Korvpallitreeningud annavad lastele füüsilisele võimekusele ja strateegilisele mõtlemisele lisaks palju elulisi kogemusi, mida ainult koolipingis ei ole võimalik omandada.

Kes julgeb öelda, et Sinust ei saa korvpallistaari? Täpselt sellise põhimõttega korvpallikool toimetabki.

Saue Korvpallikool ootab sügisest taas treeningutele uusi õpilasi, kellest kasvatada tuleviku korvpallitalendid.

Nüüd on õige aeg end korvpallikooli kodulehel keilakk.eu/saue-korvpallikool kirja panna.

Täpsem informatsioon info@sauekk.eu.

Uutele liitujatele on esimene kuu treeninguid tasuta. Korvpallitreeningud toimuvad Saue Kooli võimlas.

Lisaks kooliõpilastele on võimalus liikumis- ja pallimängu treeningutest osa võtta ka kõige pisematel.

Sauel toimuvad liikumis- ja pallimängude treeningud lastele alates 3. eluaastast Midrimaa lasteaias. Lasteaialastele on esimene proovitreening tasuta.

Foto: Diana Unt

Väärrikate Ülikool tuleb taas

Nagu eelmises vallalehes kirjutatud, alustab meie valla Väärrikate Ülikool uut õppeaastat oktoobris. Sarnaselt eelmise hooajaga hakkab õppetöö toimuma kord kuus iga kalendrikuu teisel teisipäeval kell 11. Kuna eelmisel aastal oli huvi väga suur ja auditooriumite maht piiratud, võtame õpilasi vastu kuni 200. Registreerumine algab 4. septembril ja kestab 30. septembrini või kuni õppekohtade piirarv täis saab. Seega

soovitame huvilistel ennast kiiresti registreerida, sest kui piirarv 200 täis saab, sulgub õppurite vastuvõtt selleks hooajaks. Registreerumise vorm ja täpsem info avaldatakse Saue Kultuuri- ja Huvikeskuse kodulehel sauekultuur.ee ja Saue valla kodulehel sauevald.ee 4. septembril.

Andres Siitan,
Saue Kultuuri- ja Huvikeskuse juhataja

PAULIG
For a life full of flavour.

Santa Maria

ELEKTRIK-MEHHAATROONIK

Paulig on toidu- ja joogivaldkonnas tegutsev pereettevõtte, mis arendab jätkusuutlikku toidukultuuri – sellist, mis on hea nii inimestele kui ka planeedile. Paulig pakub maitseelamusi: kohvid ja joogid, Tex Mex ja võrsid, suupisted ja taimsed valikud. Ettevõtte kaubamärgid on Paulig, Santa Maria, Risenta, ja Poco Loco. Ettevõttes on kokku üle 2300 töötajat 13 riigis, kes töötavad selle nimel, et elu oleks tulvil maitseid – For a life full of flavour.

Pakume Sulle toetavat, tugevat ja kokkuhoidvat kollektiivi, samuti põnevat tööd ja uusi väljakutseid tugeva väärtuspõhise organisatsioonikultuuriga ettevõttes, eneseteostusvõimalust ja isiklikku ning erialast arengut, lisaks märkimisväärseid töötajate soodustusi. Sul on võimalus töötada tuntud kaubamärkide ja toodetega pidevalt arenevas pereettevõttes, mis annavad värvi ja maitset nii toidutootmises kui terves maailmas.

Kandideerimiseks saada oma CV hiljemalt 6.09.2023 märksõnaga "Paulig" aadressile cv@tripod.ee.

Otsinguga seotud küsimustele vastab Tripodi värbamiskonsultant Elis Luite (5232620)

Tripodi andmekaitsepõhimõtted leiad: <https://tripod.ee/isikuandmete-kaitse-pohimotted/>

Selles rollis kannad Sa hoolt elektriseadmete seadistamise ja kontrolli eest, teostad elektripaigaldiste ja tarvite käidutoiminguid, tagad mehhatroonikasüsteemide korrashoiu, käitad tootmismasinaid tooraine ja pakkematerjalide kasutamiseks ning tuvastad ja kõrvaldad rikked. Lisaks tegeled Sa varuosade hinnapakkumiste küsimise ning nende limiteeritud tellimisega ja varuosade vastuvõtuga lattu.

Sa aidad korras hoida juhendeid ning koolitad meeskonna operaatoreid tehnilises masinakasutamises.

Otsime just Sind:

- Sul on elektrialane haridus ja eelnev töökogemus elektrikuna või mehhatroonikuna;
- Sul on oskus lugeda elektrijooniseid;
- Sa oled kiire õppija ja oma töös süsteemne;
- Sul on hea eesti ja kesktasemel inglise keele oskus, kasuks tuleb vene või saksa keele oskus;
- Sul on arvutikasutamise oskus tavakasutaja tasemel.

LASTE LIIKUMISSARI

VESKILOPPET

1-10-AASTASTE LASTELE
LAAGRI KOOLI MÖLDRE MAJA STAADIONIL, VESKIRAHVA PST 21

VESKILOPPET LASTEJOOKS

03.09.2023

START AVATUD KELL 10:00-11:30

OSALEMINE TASUTA

eelregistreerimine: www.sportos.eu

AINULT EELREGISTREERITUD LASTELE ON GARANTEERITUD MEDAL JA ÜLLATUS FINIŠ!

VESKILOPPET LAPSED LIIKUMAI

5.septembril kell 19:00
SAKU KULTUURIKESKUSES

7.septembril kell 19:00
VANAMOISA SELTSISALES

Alustaja

Latindance

TANTSUTRENNI

Info 517 5717
latindancepanter@gmail.com
Facebook showgrouppanter

Eero Annus

MUST KUNST ja RUUNI-MAAGIA

Näitus avatud alates 7.09
Saue vallamaja akendel

MURASTE NIMETU
NÄITEMÄNGUSELTSKONT

ÄKKK - KÄRAJAMAJA

Pühapäev
17.september
kell 14

Kaunitar ja koletis

Lavastaja Anne Veeäär

Pääs lossi 8 kuld münti

Liitu Meiega Saue Noortekeskuses.

OTSIME

NOORTEJUHTI

VANEMAPUHKUSE ASENDAJANA LAAGRISSE!

Tule panusta noorte tulevikku ja avasta noorsootöö maailm Eesti vanimas ja staažikamas Saue Noortekeskuses! Oleme otsimas säravat noortejuhti, kes aitaks meie noortel olla noored ja toetaks nende arengut lähtuvalt avatud noorsootöö põhimõtetest.

PAKUME:

- võimalust kujundada noorte tulevikku ja Saue NK teenust avatud noorsootöö kaudu;
- põnevaid koostegemisi toetava ja inspireeriva meeskonnaga;
- tööd 35 tundi nädalas ja 42 kalendripäeva põhipuhkust;
- võimalust end täiendada erialastel koolitustel;
- sproditoetus (Stebby);
- kaasaegsed tööruumid ja töötingimused;
- sõidukompensatsiooni, kui töö viib seiklema;
- töötasu: 1280 - 1600 €

SINU ÜLESANDED:

- noortega suhtlemine ja nende ideede toetamine;
- avatud tegevuste/kuukava planeerimine keskus;
- kaasahaaravate noorteürituste/projektide korraldamine v algatamine;
- osalemine noortekeskuse laagrites kasvatajana;
- noorteinfo haldamine ja edastamine;
- võimalus soovi korral edasi anda oma oskusi ja teadmisi huviringi läbiviimisel.

OOTAME SINULT:

- kõrgharidust noorsootöö või sidusvaldkonnas, selle omandamist või valmisolekut kutsetunnistuse omandamiseks;
- väga hea eesti keele oskus ning boonuseks loomulikult ka võõrkeelte valdamine;**
- suurepärase meeskonnatööoskust ja algatusvõimet;
- positiivset suhtumist noortesse ning nende ideedesse.

LISAVÄÄRTUST ANNAVAD:

- autojuhiloa;
- arvuti kasutamise oskus;
- lisahobid/huvid mida oled valmis jagama noortega

Lisainfo: aare.vest@sauenoorstekeskus.ee, tel: 56158565

Kandideeri, saates oma CV ja motivatsioonikiri aadressile info@sauenoorstekeskus.ee Saue Noortekeskus - Koos loome tulevikku!

„See on see sära laste, lapsevanemate ja õpetajate silmis, mis iga päev motiveerib tööle minema ja endast 100% andma. Töö on vaheldusrikas ja väljakutseid pakkuv, mis paneb kastist välja mõtlema ning end proovile panema – ideaalne koht avastamiseks oma tõelisi võimeid. Mind ümbritseb väga professionaalne, ühte hoidev ja toetav tiim. Tule meie sekka!“

Hasel, eripedagoog

HEI ARMAS

ERIPEDAGOOG

MEIE LAPSED OOTAVAD SIND!

Sinu roll meie juures on panustada oma teadmistega väikeste ja ka natuke suuremate sauevallakate arengusse, aidates kaasa eakaaslastest eristuva Saue vallas elava lasteaias- või kooliealise lapse arengu toetamisele ja suunamisele.

Sind ootab tõesti igati sümpaatne, ühte hoidev ja professionaalne tiim – meie hariduse tugipersonali hulgas on lisaks eripedagoogidele logopeedid, psühholoogid ja sotsiaalpedagoogid.

Meie **väärtuspakett** sisaldab võimalusi enese arendamiseks, lõõgastavateks ja lõbusateks ettevõtmisteks ning nii füüsilise kui ka vaimse tervise hoidmiseks.

Pakume sulle **kaasaegseid töövahendeid** – Sina ütled, mida Sul tööks on vaja.

Paindlikkust oma tööaja korraldamises – me usaldame!

Meil on kombeks kohtuda regulaarselt. Ootame Sind kaasa tooma uusi mõtteid ja **kaasa rääkima** töökorralduses – meil ei ole suuri juhte, meil on oma valdkonna suurepäraseid spetsialiste.

Meie ootame Sinult lisaks suurepärasele eripedagoogilistele teadmistele enesejuhtimise ja empaatia võimet.

Tööaeg: täiskoormus

Tööasukoht: Tervise 2, Laagri ja teatud Saue valla haridusasutused

Lisainfo: Birgit Tammjõe-Tulp, haridusosakonna juhataja, birgit@sauevald.ee, +372 5860 7677

Töökohta pakume tähtajaliselt, vanemapuhkuse asendamise ajaks.

Pakutavale ametikohale kandideerimiseks esita CV, motivatsioonikiri ja palgasoov läbi portaali või e-posti aadressile personal@sauevald.ee.

KULTUURIKALENDER

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT JA AEG	KONTAKTID
märts-detsember	Skulptuurinäitus "Kirjanduslikud kujud"	Saue valla raamatukogudes	FB: Riisipere Raamatukogu, tel 5323 9183, riisipere@saueraamatukogud.ee
04.-29.09	Riigivanem Jaan Teemanti sünniaastapäevale pühendatud näitus	Laagri kultuurikeskuses	FB: Laagri kultuurikeskus tel 679 6765, laagri@sauelukultuur.ee
07.-30.09	Eero Annuse näitus "Must kunst ja Ruunimaagia"	Saue vallamaja akendel	FB: Saue kultuuri- ja huvikeskus dmitri.harchenko@sauelukultuur.ee, tel 5363 8621
30.08 ja 06., 13.09	EELK Saue Pauluse koguduse piiblitund	kell 15 Kütise 4 kirikutoas	tel 5694 3660
31.08 ja 07.09	EEVK Vennastekoguduse palvetund	kell 16 Vennastekoguduse Nissi palvemajas	tel 521 8467, krall@hot.ee
02.09.	Meeste aasta Saue vallas. Koolitus "Papside meistrikläss"	kell 10 Laagri kultuurikeskuses	FB: Laagri kultuurikeskus tel 679 6765, laagri@sauelukultuur.ee
02.09.	Preemium liiga mäng. Harju JK Laagri vs Pärnu JK Vaprus	kell 19.30 Laagri kunstmurustaadionil	www.jalgpall.ee
03. ja 10.09	EKNK Turba koguduse jumalateenistus	kell 11 Turbas Pargi 1-34	tel 5611 0551, turbakogudus@gmail.com
03. ja 10.09	Laagri kristliku koguduse jumalateenistus.	kell 12 Laagri kultuurikeskuses	www.laagrikogudus.ee
03. ja 10.09	EELK Nissi Maarja koguduse jumalateenistus	kell 12 Nissi Maarja kirikus	FB: EELK Nissi Maarja kogudus, tel 5665 6738, nissi@eelk.ee
03. ja 10.09	EELK Saue Pauluse koguduse jumalateenistus	kell 13 Kütise 4 kirikutoas	tel 5694 3660, saue@eelk.ee
03. ja 10.09	Saue kristliku vabakoguduse jumalateenistus	kell 13 Saue vabakirikus	www.sauekristlikvabakogudus.ee
09.09.	Hüüru sügislaul	kell 10 Hüüru küla	info@huuru.ee tel. 52 38 261
09.09.	LOLALA lastekontsert	kell 11 ja 16 Laagri kultuurikeskuses	VÄLJA MÜÜDUD! FB: Laagri kultuurikeskus tel 679 6765, laagri@sauelukultuur.ee
10.09.	Film "Vaba raha"	kell 12 Laitse seltsimajas	FB: Laitse Seltsimaja, info@seltsimaja.ee

2.09 Kell 10-17

PAPSIDE
MEISTRIKLASS

Laagri kultuurikeskuses

PILETI HIND: 30 EURO
Pilet sisaldab lõunasööki | Piletid Fientast

MEESTE AASTA
SAUE VALLAS

Ruila Kool

Laseme lastel särada!

TULE ÕPETAJAKS RUILA KOOLI!

Ruila Põhikool on väike linnalähedane maakool, kus oleme loonud kaunis mõisaparki kaasaegse õpikeskkonna. Oluline on hea õhkkond ja teineteist toetavad õpetajad, kes loovad inspireeriva töökeskkonna. Oleme avatud uuendustele õppeprotsessis, rakendades innovaatilisi ja tõenduspõhiseid lähenemisi.

Meie eesmärk on toetada laste arengut parimal võimaliku moel.

Võtame tööle algavaks õppeaastaks:

ERIPEDAGOOGI osalise koormusega

VENE KEELE ÕPETAJA täiskoormusega

Ootame:

kvalifikatsioonile vastavust
pühendumust ja soovi panustada
avatud hoiakut
meeskonnatööle orienteeritust

Pakume:

motiveerivat töötasu
võimalust praktiseerida õpitut, viia ellu ideid personaalse õpitee loomiseks
paindlikku töökorraldust
mentorõpetaja tuge
terviseendenduse ning sõidukulude hüvitist

Sooviavaldus, CV ja kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid palume saata hiljemalt 29. augustiks ruilakool@ruilakool.ee
Info: 51 63 534 direktor Tiia Rosenberg

www.ruilakool.ee

video: <https://www.youtube.com/watch?v=6LRwFrStjU>

KUULUTUSED

TEENUS

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Telefon 5220321, www.arbormen.ee.

Fekaalivedu kogumiskaevude tühjendus! helista ja küsi pakkumist tel 53 468 430

Katuse-, fassaadi-, üldehitus ja viimistlustööd. Kortmajade renoveerimine MTR EEH011474. Pakume erinevaid lahendusi hoonete ja majade ehitusel. mehitus@gmail.com 53529476

Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik, tehtud töö registreerin Päästametis. Tel.: 56 890 125, e-post: kuldnoop@gmail.com

Väljaõppinud puudelangenatajad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid ja teevad puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 51 33 458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee

Kutselise korstnapühkija teenused, küttekehade parandus. Tel. 51 980 980, tulituli.ee

KORSTNAPÜHKIJA TEENUS TEL 5040875

Korstnapühkija ja pottsepa teenused; ohtlike puude langetamine; viljapuude lõikamine; trimmerdamine; heki lõikus ja pügamine. Tel. +372 5348 7318, e-post igor@inkteenused.ee

Tekstiilipesuri rent. 24h/15eur. kaasa 3 pakki pesuainet. Lisaks pakume mööbli ja autosalongide keemilist puhastust. Info: 53414517, info@trrent.ee, www.trrent.ee

Väikeveod kuni 2 tonni. Kohaleveoga liiv, muld, killustik, sõnnik, asfaldipuru, betoon. Tel. 50 92936

Bituumenkatuste remont SBS-rullmaterjaliga. Plekitööd. Tel. 58 197 445

VANARAUJA TASUTA ÄRAVEDU: plekk, torud, vinklid, aiavõrk, pesumasinad, pliivid, boilerid, vannid, kraanid, mahutid, mootorid, akud, autoosad, tööriistad jne. Korterist väljavedu, telerite, külmikute äravedu 15-30 €. Tel.55505017

Pakun muruniitmise ja trimmerdamise teenust koduaedades, ühistute ja äriühingute ümbruses. Kevadel ja sügisel ka lehekoristus- ja võsalõikustöid. Helista ja küsi lisa – 5399 3595.

Muru niitmine, trimmerdamine, heki lõikus, okste äravedu, kruntide korrastus 5897 7133.

Pakume erinevaid pinnase ja kaevetöid 8 tonnise ekskavaatoriga. Ekskavaatoril on kummiroomikud, mis säästavad pinnast. Olemas on hüdrohaamer pae lõhkumiseks. www.väikeekskavaator.ee. Tel: 56393588

Teostame erinevaid ehitus ja renoveerimistöid nii korterites kui majades. Kõik sise- ning välistööd. Kuuride, terrasside, aedade ehitus. Kiireloomuline pisiremont. Küsi pakkumist! 56335256

Viime tasuta ära teie katkised ja kasutatud kodumasinad, komplekse vana elektroonika ja vana raua. Tel 5651156

MÜÜK/OST

Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuud kohaletoomisega. Uus! Kuivad küttepuud 50l võrkkotis 30cm (lepp, sanglepp, kask, saar). Info ja tellimine kodulehelt www.pakhalupuu.ee või tel. 5099598. Email: pakhalupuu@gmail.com

Kuiv okaspuu al 80 €/rm, märg okaspuu al 66 €/rm. Pikkus 30, 40, 50 cm. Tel 516 4278

Ostan Parima hinnaga kasutult seisma jäänud sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega, ja lihtsalt kasutult seisvaid. Auto vormistan koha peal kohe-selt teie nimelt ära ja olete automaksust vaba juba enne kui auto hoovist lahku. Pakkumisi ootan seisvauto@gmail.com või 56188671 Järgi tulen puksiiriga ja tasun sularahas. Vaata lisaks www.seisvauto.ee

Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 53451955, e-mail autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.

Müüa soodsalt puitbrikett kandiline RUF ja ümar, premium pellet 6 ja 8 mm, kaminapuud kottides, kütteklotid, transpordi võimalus, helista: 51 70 257

Ostan kasutusest jäänud seisma sõiduki. Sõiduauto, maastur, kaubik. Võib olla rikkega, mitte sõidukorras. Oodatud on kõik pakkumised ka nädalavahetusel. Võtan arvelt maha. Järgi tulen puksiiriga. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine. Tel 5365 4085, skampus@online.ee.

Ostan autosid, maastureid ja kaubikuid igas seisukorras. Lisaks romude utiliseerimine ja ARK kustutamine. Transport minu kulul. Tel 5693 2565.

KILLUSTIK, LIIV, HALJASTUSMULD, AIAMULD, FREESASFALT kohaleveoga. Hea läbivus ja manööverdusvõime. Tel. 5079362

Ostan rinnamärke, vanu postkaarte, trükiseid ja dokumente, vanaraha ning muid kollekttsioneerimise esemeid. Hea hinnaga! Võib pakkuda ka kasutatud tänapäevaseid raamatuid. Tel. 6020906 ja 5011628

MÜÜA KÜTTEPUUD. Müüa toored-kuivad küttepuud: segalehtpuu, sanglepp. Võrgus 40l kuiv lepp/kask. Võrgus halujäägid (5 - 25cm). Tel. 5042707

Metsaküla Piim AS müüb sõnnikut. Hind 10 €/tonn + käibemaks 20 %. Kohalevedu tellimisel. Tellimine: 6049826, 56483533

Müüa puit- ja turbabriketti, kivisütt, pelletit, kütteklotse võrkkotis ja küttepuuid. Tel. 53593615, keilabrikett.ee

BLUEBIRD PÄIKESE STUUDIOS
PÄIKESE TN 1, LAAGRI

Laupäeviti kl 11-12

SÜVALIHASTE TREENINGUD NAISTELE

Sünnitusjärgseks taastumiseks, treeningutega (taas)alustamiseks, vaagnapõhjalihaste tugevdamiseks ja kehaga parema kontakti saamiseks.

Treeninguid juhendab liikumisnõustaja Riina Arund

Registreeri tundi:
bit.ly/laagritrenn

**9. septembril
kell 10-15.00**
Hüüru mõisa pargis
Jõe tee 2
Kauplemine käsitöö,
talutoodangu ja taimedega.
laadaloos,
mõisakohviku hõrgutised!

Kauplejaks registreerumine
kuni 1. septembrini
kontaktidel: info@huuru.ee, tel. 52 38 261

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

22. SEPTEMBER ALATES 10.00

SAUE SOTSIAAL- KESKUSES

Registreerimine (kell 8-16) 5323 2454

- * kuivasilmatest
- * silmarõhu mõõtmise
- * optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prillistjale TASUTA

KEEMILINE PUHASTUS JA PESUMAJA

PÄRNASALU 19, SAUE

E- R 8 – 19

TEL 5623 7070

LAAGRI KÜTTELADU

INFO JA TELLIMINE +372 504 0304

VÕI

INFO@KYTAME.COM

PUITBRIKETT
JA
PELLET

TERMOHAAB
(KAUAPÕLEV)
1040KG/ALUS;

OKASPUU
960KG/ALUS

KASK;
KUUSK+MÄND
960KG/ALUS

PELLET 6/8MM
975KG/ALUS

Reedel,
15. Septembril 2023
kell 18.00

**Saue Kooli
staadionil**

Põhijooksu start kell 19

Saue Ohtujooks

Distsants 5 km
Lastejooksud 60m-540m

Liikumisaasta raames toimub põhidistsantsil ka enijooks 2023 m jooks

Igale jookslasele, kassu arvestatud lastejooksule, on ette registreerimine vajalik aadressil: Veebipõhine@sauekool.ee
Kuni 8. Septembrini 2023 ka tasuta
<http://www.sportos.ee/ee/et/vii-saue-ohujooks/>

Kindlasti kutsume ka juhendajaga, mille leiad www.sauekooli.ee

Õnnet juhib Riho Järvelainen

Esinevad: Saue Poistekoor, Sache Tantsutüdrukud

Meeskonnad: Saue Kooli

Katusehooldus.ee
KATUSE HOOLDUS

- KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

- Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme
- Küsi hinnapakumist:

tel. 555 094 76
info@katusehooldus.ee
www.katusehooldus.ee

Turbas Pargi 1-34
Jumalateenistus

Kogudus

Pühapäeval
kell 11:00

**AS Alliku (Alliku
külas, Saue linna
ligidal) võtab tööle**

**FARMI-
TÖÖLISE
NOORKARJA LAUTA.**

**Väljaõpe kohapeal.
Töötasu kokkauleppel.**

**Soovi korral võtta
ühendust telefonil
56633942.**

**SA HARAKA
KODU võtab
tööle**

**24H JA 14H
TEGEVUS-
JUHENDAJAID**

TÖÖ KIRJELDUS
Noorte igapäevaelu korraldamine (juhendamine ja abistamine riietumisel, söömisel, hügieenitoimingutes, eluruumide korrashoiul, huvitegevuste leidmisel).
Töö graafiku alusel 24h (9.00-9.00) vahetustes või 14h (8.00-22.00)

PAKUME SULLE

- Kaasaegset töökeskkonda uutes peremajades.
- Kütusekompensatsiooni ja vajadusel transporti Haruteelt või Kiisalt.
- Ettevõtte ühisüritusi, töötajate toetamist erinevate hüvede näol (terviseendenduse osaline kulude katmine).
- Väga paindlikku tööaega Sulle sobiva graafiku alusel.
- Puhkust 35 kalendripäeva.

Tööle asumise aeg: esimesel võimalusel, kokkuleppel
Võimalik töötada osalise tööajaga (0.75 või 0.5 koormusega).
Asukoht: Maidla küla, Saue vald.
Tel 55 22 631, e-mail harakakodu.sa@gmail.com

-%

HEAD HINNAD AUGUSTIKUUS

Kpl. Turba; Kpl. Nissi; Kpl. Laitse; Saue Kaubakeskus

Sea välisfilee maitsestatud Rakvere 6.69 -19% 5.39 /kg	Laste toorvorstid juustuga 400g Nõo Lt 3.99 -25% 2.99 7.48/kg	Eesti juust riivitud 200g Estover 2.19 -23% 1.69 8.45/kg	Pitsapõhjalpulber 400g Tartu Mill 1.39 -29% 0.99 2.47/kg	Rukkisepik 300g Eesti Pagar 1.09 -22% 0.85 2.83/kg	Power nõudepesumasina tabletid 53tk FINISH 27.50 -42% 15.75 0.29/tk
--	---	--	--	--	---

Ja lisaks leiad meie kauplustest vähemalt 700 soodustust!
www.keilaty.ee
Haapsalu mnt 57b, Keila

"Tantsud tähtedega" kohtunik

Helen Klandorf-Sadam

seltskonnatantsu
algkursus **Hüürus**

alates 20.09
kolmapäeviti kell 17.15-18.30
Hüüru mõisas, Jõe tee 2

kursus kestab 10 nädalat

vaata lisa ja
registreeru:
tkrevalia.ee

Ootame särasilmseid koolieelikuid

2023/2024. õa kooliks ettevalmistavasse ringi

Õppetöö toimub **september 2023 - mai 2024**
teisipäeviti ja neljapäeviti kell 13.30-17.15

Õppemaks 120 eurot/kuus

Info ja avalduste esitamine info@nek.ee ja
tel 670 1797; www.nek.ee

1+1=2

Vali MEESKONNATÖÖ

Avame 21.09.2023 Alliku Rimi Superi!

Tule tööle:

- Vanemteenindaja** (klienditeeninduse ja kassatöö korraldamine)
- Teenindaja** (klienditeenindus müügisaalis, kassas, letis)
- Kokk-pagar** (pitsade ja teiste toodete valmistamine)

Eelnev töökogemus ei ole vajalik, õpetame kõik tööks vajalikud oskused kaupluses. Koos leiame sobiva töögraafiku ja moodustame suurepärase meeskonna.

Tööle tulekuga seotud ühistranspordi kulud hüvitame Sulle kogusummas. Transpordi oma autoga hüvitame igakuiselt kuni **100 euro** ulatuses.

Lisaks töötasule maksame Sulle poole aasta jooksul igakuist avamisjärgset tasu **100 euro** ulatuses.

Tööle asumise aeg kokkuleppel ja kaupluse asukoht aadressil Instituudi tee 132, Alliku küla, Saue vald.

Võta lisainfo saamiseks julgelt ühendust:
värbamisspetsialist **Merit**,
tel: **+372 5437 0237**
personal@rimibaltic.com

SINU VALIKUID
VÄÄRTUSTADES

Kõik matuseteenused KEILAS

Eesti soodsaim tuhastusmatus, kabel, peilauad, õöpäevaringne lahkunu transport

Memoris

Krematoorium ja matusebüroo

Keila Pargi 30 • TASUTA LÜHINUMBER 16200 • www.memoris.ee

TALLINNA KREMATORIUM

PAKUME KÕIKI MATUSETEENUSEID
HAUA-, URNI- JA
TUHASTAMISMATUSED

MATUSE VORMISTAMISE
VÕIMALUS INTERNETIS

KORRALDAME MATUSEID ÜLE EESTI
ÕÖPÄEVARINGNE TRANSPORT

KAKS KABELIT

www.krematoorium.ee
telefon 623 8808 (24h)
Pärnamäe tee 36
Tallinn

ARVUTIABI

SAUE - SAKU - LAAGRI

TEL: 52 55 363

www.seccam.eu

AKNAKATE

www.aknakate.ee

Sinu müügiesindaja
Saue vallas

Kadri Vagiström

+372 566 33 813
kadri@aknakate.ee

Tekstiilkardinad
Rulood
Voldikkardinad
Terrassimarkiisid